

Aan de Voorzitter van de Vaste Commissie voor Onderwijs, Cultuur
en Wetenschap van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
De heer B.J.van Bochove
Postbus 20018
2500 AE Den Haag

datum: 1 juni 2011
ons kenmerk: rc-2010.06082/65

onderwerp: toelichting advies ter voorbereiding op het gesprek van 9
juni 2011

Geachte Voorzitter,

Op donderdag 9 juni aanstaande - een dag voorafgaand aan het verschijnen van de bezuinigingsvoorstellen van de staatssecretaris van Cultuur - spreekt de Raad voor Cultuur met uw commissie over zijn *Advies bezuiniging cultuur 2013-2016. Noodgedwongen Keuzen*.

De Raad wil graag een aantal belangrijke elementen uit zijn advies toelichten ter voorbereiding op dit gesprek, mede naar aanleiding van de reacties op het advies.

In zijn advies geeft de Raad antwoord op de adviesaanvraag van de staatssecretaris van 17 december 2010. Hij heeft zich daarbij gehouden aan de bezuinigingsopdracht van 125 miljoen euro en aan de uitgangspunten die in de adviesaanvraag, onder meer met betrekking tot de focus op geografische kernpunten, zijn meegegeven. De Raad heeft in zijn advies de ernstige negatieve effecten van zijn voorstellen geschetst. Maar de Raad heeft er wel naar gestreefd om de fundamenten van het culturele bestel overeind te houden en waar nodig te vernieuwen, zodat Nederland nu én in de toekomst een vitaal cultureel leven kan behouden.

Uitgangspunt van het advies van de Raad is dat in elke sector, met oog voor regionale spreiding, de essentiële schakels in de keten - educatie, talentontwikkeling, creatie, productie, distributie, toegankelijkheid en beleving - overeind kunnen blijven. Zowel grote als kleinere culturele instellingen, in de Randstad en daarbuiten, spelen daarbij een rol. Zij vormen de basis van een kwalitatief hoogwaardig cultureel leven. Zonder educatie, geen cultuurminnend publiek en kweekvijver van talent. Zonder talent, geen aansprekende, vernieuwende culturele uitingen. Zonder dit alles, geen excellentie.

De Raad stelt voor om de bezuinigingen gefaseerd in te voeren. Hierdoor krijgen culturele instellingen de kans andere inkomstenbronnen aan te boren of te vergroten. De door het kabinet veronderstelde marktwerking krijgt dan de tijd zich te bewijzen. Voor alle duidelijkheid, het faseringvoorstel van de Raad past in de financiële kaders die het kabinet stelt. Deze kaders (50 miljoen euro in 2012, 100 miljoen euro in 2013, 150 miljoen euro in 2014 en vanaf 2015 structureel 200 miljoen euro) geven namelijk de ruimte om de bezuinigingen in te laten groeien. De faseringvoorstellen van de Raad bieden de staatssecretaris meer dan voldoende mogelijkheden om aan deze budgettaire kaders te voldoen. Zelfs de kosten van het in stand houden van de cultuurkaart passen daar nog binnen.

Een ander belangrijk voordeel van fasering is het voorkomen van hoge frictiekosten. Zonder fasering zal de invoering van een nieuw bestel leiden tot de directe opheffing van een aanzienlijk aantal gesubsidieerde instellingen. Frictiekosten ontstaan door de daarmee gepaard gaande gedwongen ontslagen, het afstoten van gebouwen en het niet nakomen van aangegane verplichtingen. De Raad ziet dit als onnodige kapitaalvernietiging die het gehavende cultuurbudget nog eens extra belast.

Niet alleen probeert de Raad onherstelbare schade te beperken, hij doet voor de sectoren podiumkunsten en musea ook voorstellen die gericht zijn op vernieuwing. De Raad adviseert om in de theater- en danssector een geheel nieuw bestel in te richten. Binnen stedelijke kernpunten kan naar de mening van de Raad vraag en aanbod veel beter worden afgestemd. Excellente producties moeten ook in deze kernpunten tot stand kunnen komen. Met extra geld (de zogenoemde suppleties) voor excellentie ziet de Raad in deze kernpunten voldoende mogelijkheden voor internationaal gerenommeerde instellingen om hun ambities te verwezenlijken. Om misverstanden te voorkomen: instellingen als Nederlands Dans Theater en Toneelgroep Amsterdam kunnen voor een dergelijke suppletie in aanmerking komen.

Ook voor de museumsector doet de Raad voorstellen voor vernieuwing. De Raad pleit voor meer samenwerking tussen musea en tussen de verantwoordelijke bestuurslagen. Hij constateert dat deze transformatie nog niet van de grond komt. Met zijn voorstellen beoogt de Raad deze transformatie nog in de komende subsidieperiode in gang te zetten, te beginnen met een zorgvuldige analyse van de samenstelling van en

verantwoordelijkheid voor rijkscollecties. In dit verband wijst de Raad erop dat hij in zijn advies, conform het regeerakkoord, het cultureel erfgoed ontziet en geen kortingen voorstelt op collecties noch op het collectiebehoud van musea.

De Raad maakt zich ernstige zorgen over de gevolgen van de bezuinigingen op cultuur en zal daarom op donderdag 9 juni aanstaande graag zijn advies aan u toelichten. Hij wenst u veel wijsheid toe bij de behandeling van de bezuinigingsvoorstellen die de staatsecretaris momenteel voorbereidt.

Hoogachtend,

Els H. Swaab
Voorzitter

Jeroen A. Bartelse
Algemeen Secretaris

Een afschrift van deze brief is gericht aan:

- De staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
- Instellingen in de cultuursector